

sundhedspersonale. For så vidt angår de mest intense legemsundersøgelser, herunder røntgenundersøgelser, undersøgelse af legemets hulrum og gynækologiske undersøgelser, kræves der ifølge § 404, stk. 2., 1. pkt., en beslutning fra retten.

Stk. 2, 2. og 3. pkt., og stk. 4 indeholder bestemmelser om beslutningens form og rettens behandling af politiets eventuelle anmodning om et legemsindgreb. Den adgang, som ifølge stk. 4 skal gives for den, mod hvem indgrebet retter sig, til at udtale sig, inden retten træffer afgørelse, kan eventuelt gives i form af en erklæring til politirapport, der videregives til retten. Et ønske fra den pågældende om at udtale sig direkte over for retten skal dog imødekommes.

Stk. 3 indeholder en »periculum in mora«-regel, der giver politiet adgang til at træffe en foreløbig beslutning om et legemsindgreb, hvis indgrebets formål ville forspildes ved at afvente rettens afgørelse. I så fald skal politiet imidlertid snarest muligt og senest inden 3 x 24 timer forelægge sagen for retten, der ved beslutning afgør, om indgrebet kan godkendes. Hvis et indgreb er foretaget uden rettens beslutning på grundlag af »periculum in mora«-reglen, vil et efterfølgende samtykke inden udløbet af 3 x 24 timer gøre forelæggelse for retten overflødig. Gives der samtykke til indgrebet efter forelæggelsen for retten, skal retten ikke tage stilling til indgrebet.

Efter *stk. 4* skal den sigtede have adgang til at udtale sig, inden retten træffer afgørelse om legemsundersøgelse, og den sigtede skal tilbydes at få beskikket en forsvarer.

Stk. 5 indeholder en bestemmelse om betydningen af, at en sigtet giver samtykke til, at der foretages et legemsindgreb. Såfremt samtykket foreligger skriftligt, indebærer det, at kompetencen til at træffe beslutning om indgrebet overføres til politiet. Er der beskikket en forsvarer for sigtede, kræves også (skriftligt eller mundtligt) samtykke fra forsvareren. Samtykke fra en sigtet og en eventuel beskikket forsvarer medfører derimod ikke nogen fravigelse af kravene til kriminaliteten, mistankens styrke eller indikation. Politiet vil således ikke – uanset samtykke – kunne iværksætte en legemsundersøgelse, medmindre betingelserne i § 403 om indgrebets betydning for efterforskningen, og i § 406 om proportionalitet er opfyldt. Samtykkets gyldighed er betinget af sigtedes habilitet i overensstemmelse med de almindelige regler herom. Samtykke fra sindssyge, åndssvage eller berusede personer vil således i almindelighed ikke kunne tillægges betydning. Hvis samtykket først meddeles efter sagens forelæggelse for retten i medfør af stk. 3, bortfalder kravet om rettens stillingtagen.

Legemsbesigtigelse og legemsundersøgelse af ikke sigtede

Til § 405

Bestemmelsen omhandler legemsindgreb over for ikke sigtede og svarer til den danske retsplejelovs § 792 d.

Efter forslaget i *stk. 1* må sådanne indgreb som udgangspunktet kun foretages, såfremt den pågældende giver samtykke til indgrebet. Samtykket skal så vidt muligt være skriftligt. Hvis en ikke sigtet giver samtykke til indgrebet, medfører dette imidlertid ikke blot, at kompetencereglerne fraviges, men også at de materielle betingelser bortfalder. Samtykket indebærer således, at indgrebet, i det omfang, der kan siges at foreligge et indgreb, i det hele undtages fra lovens regulering. Hovedreglen om, at samtykke er nødvendigt for at foretage legemsindgreb mod ikke sigtede, fraviges på to punkter, jf. stk. 2 og 4.

Med hensyn til de særlige forhold, som gør sig gældende ved legemsindgreb i forhold til børn og bevidstløse henvises til betænkningens afsnit X, kap. 8.2.

Efter *stk. 2* kan der under nærmere angivne kriminalitets- og indikationskrav påhvile en ikke sigtet pligt til at underkaste sig visse legemsindgreb. Pligten omfatter dog kun de mindst byrdefulde indgreb, jf. oversigtens pkt. 1-3 i betænkningens afsnit X, kap. 8.2.2. og Strafferetsplejeudvalgets betænkning nr. 1104/87, s. 38-39. Den omfatter således ikke legemsundersøgelser, og blandt legemsbesigtigelserne omfatter den kun sådanne, der ikke kræver afklædning af den undersøgte person. I medfør af bestemmelsen vil det kunne pålægges en ikke sigtet at afgive kontrolfingeraftryk. Ved afgørelsen af, om en person, der ikke er sigtet, skal underkastes legemsbesigtigelse efter stk. 2, skal retten også tage hensyn til proportionalitetskravet i § 406.

Kompetencen til at træffe bestemmelse om de i stk. 2 nævnte indgreb mod en ikke sigtet er ved *stk. 3* henlagt til retten. Der er dog adgang for politiet til at træffe beslutning om foretagelse af et indgreb i tilfælde af »periculum in mora«. Formkravene er de samme som ved indgreb mod sigtede. Indgrebet kan om fornødent gennemføres ved direkte tvang. Gennemførelsen kan dog også ske under anvendelse af vidnetvangsmidlerne i § 150.

I de i *stk. 4* omtalte situationer kan politiet visitere med henblik på at finde våben, uden at der er konkret grundlag for at rette mistanke eller sigtelse mod bestemte af de tilstedeværende, og det er heller ikke en